

**КЗВО «Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»
Відокремлений структурний підрозділ
«Фаховий музичний коледж»**

Циклова комісія «Теорія музики»

**Методичні рекомендації та завдання
до самостійної роботи здобувачів освіти
з навчальної дисципліни «ТЕОРІЯ МУЗИКИ»**

III курс

Освітньо-професійний ступінь: Фаховий молодший бакалавр

Галузь знань: 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність: 025 «Музичне мистецтво»

Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

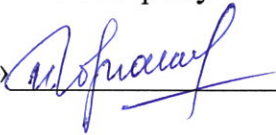
Дніпро - 2025

Розробники:

Горчакова І.О., викладач-методист циклової комісії «Теорія музики»,
Лютько Л.П., викладач-методист циклової комісії «Теорія музики»

Розглянуто та схвалено на засіданні ЦК «Теорія музики»

Протокол № 1 від «28» серпня 2025 року

Голова ЦК «Теорія музики» Ірина ГОРЧАКОВА

ЗМІСТ

1.	ВСТУП.....	4
2.	Розділ I. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ.....	4
3.	РОЗДІЛ II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ТА ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.....	6
4.	РОЗДІЛ III. ЗАВДАННЯ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ.....	8
5.	РОЗДІЛ IV. МЕТОДИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗАВДАНЬ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.....	44
6.	РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	47

ВСТУП

Дніпровська академія музики – навчальний заклад нового типу, в якому здійснюється багатоступенева підготовка фахівців музичного мистецтва на різних рівнях освіти. Особливості такого навчального закладу вимагають деяких змін у формах і методах навчання.

Методичні рекомендації до самостійних робіт створені для здобувачів освіти фахового музичного коледжу. Рекомендації розроблені на основі програми з курсу навчальної дисципліни «Теорія музики», що поєднує декілька складових, а саме – теорію, сольфеджію, гармонію, інструментознавство, аналіз музичних творів (у початковій формі).

Основою ефективного навчання, разом із плідною роботою на практичних заняттях, є **самостійна робота** здобувачів освіти, яка передбачає різноманітні форми праці.

Самостійна робота охоплює всі складові дисципліни «Теорія музики» та допомагає практичній реалізації основних завдань навчальної дисципліни.

РОЗДІЛ I

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Для самостійної роботи здобувачів освіти рекомендовано багато різноманітних форм роботи, що поєднуються у своєрідні блоки.

1. Сольфеджію.

Основними інтонаційними вправами третього року навчання є:

- робота (на більш складному рівні) з новими акордами та гармонічними зворотами;
- спів одноголосся з акомпанементом та без нього;
- спів поліфонічного двоголосся та триголосся;
- спів двоголосся в ключах «до»;
- імпровізація мелодій голосом;
- імпровізація другого голосу в процесі виконання українських ліричних пісень;
- запис самодиктантів та аудіодиктантів;
- транспонування диктантів, що записані на практичних заняттях.

2. Ритм.

Протягом третього року навчання продовжується робота над двоголосними ритмічними партитурами та починається ознайомлення з триголосними ритмічними партитурами з включенням ритмічного *ostinato*.

3. Гармонія.

Продовжується робота з гармонізації мелодій у строгому чотириголоссі, аналізу гармонії та її формоутворюючої ролі у творах малої форми.

Також рекомендовано навчитися додавати у традиційні гармонічні звороти неакордові звуки, що дасть можливість розпочати аналітичну роботу з музичними прикладами у більш вільній фактурі та гармонізувати мелодії з викладом акордів у різних фактурах.

4. Інструменти.

З третього курсу передбачається робота з транспонуючими інструментами (труба, валторна, англійський ріжок, кларнет) та ознайомлення з контрабасом та арфою.

5. Аналіз.

Протягом року рекомендовано аналізувати твори малої форми (романси, дуети, фрагменти хорів, квартетів) з метою доповнити, поновити відсутні фрагменти.

6. Творчість.

Розділ «творчість» — найважливіший. В ньому концентруються і втілюються у практику всі ті навички і знання, що здобувачі освіти отримують у навчальному процесі в курсі «Теорія музики».

Серед основних форм самостійної роботи пропонуються наступні:

- додавання акомпанементу до мелодії романсу, що записаний на практичному занятті як диктант (з подальшим порівнянням свого варіанту з авторською версією);
- додавання другого голосу в дуетному фрагменті, де він відсутній;
- дотворення за наданим початком менуету в стилі віденських класиків;
- дописування за логікою гармонічного розвитку відсутнього фрагменту в одній із партій струнного квартету;
- поновлення партій альту, тенора, баса у хоровій партитурі;
- створення мелодії з розспівами на запропонований текст;
- перетворення наданої інтервальної або акордової цифровки на художньо оформлені музичні фрази.

Самостійна робота спрямована на більш якісне отримання основних знань та умінь, посилення взаємозв'язків з іншими дисциплінами спеціального циклу, розширення творчого потенціалу здобувачів освіти.

Завдання для самостійної роботи в курсі «Теорії музики» розподілені на двотижневі блоки.

РОЗДІЛ II
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ТА ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п теми	Зміст самостійної роботи, тема	Кількість годин
Третій рік навчання		
Семестр 5		
42	Повторення гам усіх видів і головних септакордів з оберненнями. Спів поліфонічних двоголосних творів. Аналіз тонального плану та гармонії творів. Транспонування мелодій.	4
43	II ₇ і його обернення в гармонічному чотириголоссі – гармонізація мелодій та гра на ф-но. Аналіз гармонії та форми творів. Творче завдання. Транспонування мелодій.	8
44	Ознайомлення з інформацією про транспонуючі інструменти (англійський ріжок). Спів романсів і пісень із власним супроводом. Складання акомпанементу до наданої мелодії. Порівняння його з авторською версією. Транспонування мелодій.	8
45	VII ₇ і його обернення в гармонічному чотириголоссі – гармонізація мелодій та гра на ф-но. Транспонування мелодій.	6
46	Спів одноголосся та двоголосся в ключах «До». Ознайомлення з інформацією про транспонуючі інструменти (труба). Дотворення менуетів у стилях Й. Гайдна і В. Моцарта. Транспонування мелодій.	6
47	Домінантнонакорд і домінанта з секстою – гармонізація мелодій та гра на ф-но. Дотворення менуетів у стилях Й. Гайдна і В. Моцарта. Транспонування мелодій.	8
48	Гармонізація верхніх тетракордів у мажорі – гра на ф-но основних зворотів та гармонізація мелодій. Ознайомлення з інформацією про транспонуючі інструменти (валторна). Транспонування мелодій. Творчі завдання.	8
49	Натуральний мінор у фрігійських зворотах – гармонізація мелодій та гра на ф-но. Спів вертикалі в чотириголосних творах, аналіз гармонії. Транспонування мелодій. Творчі завдання.	8
50	Підготовка до контрольних заходів (письмового та усного опитування).	2
Семестр 6		
51	Використання діатонічних секвенцій та побічних септакордів у гармонічному чотириголоссі – гармонізація мелодій та гра на ф-но. Ознайомлення з інформацією про транспонуючі інструменти (кларнет). Транспонування мелодій. Творчі завдання.	6
52	Подвійна домінанта в каденції (мажор) – гармонізація мелодій та гра на ф-но типових зворотів. Аналіз різновидів гомофонно-гармонічної фактури.	6
53	Каденційні звороти з DD в мажорі (продовження теми) - гармонізація мелодій. Творчі завдання. Транспонування мелодій.	6

54	Подвійна домінанта в каденції (мінор) – гармонізація мелодій та гра на ф-но типових зворотів. Ознайомлення з інформацією про арфу. Ускладнення чотириголосних акордових послідовностей неакордовими звуками. Творчі завдання. Транспонування мелодій.	6
55	Каденційні звороти із DD в мінорі і мажорі (закріплення теми). Спів вертикалі чотириголосних творів. Ознайомлення з інформацією про (контрабас). Транспонування мелодій. Творчі завдання.	4
56	Подвійна домінанта в середині побудови (мажор) – гармонізація мелодій та гра на ф-но типових зворотів. Спів вертикалі чотириголосних творів. Транспонування мелодій. Творчі завдання.	6
57	Продовження вивчення теми «Подвійна домінанта в середині побудови (мажор)» – гармонізація мелодій та гра на ф-но типових зворотів. Спів вертикалі чотириголосних творів. Транспонування мелодій. Творчі завдання – перетворення інтервальних послідовностей на акордові.	3
58	Подвійна домінанта в середині побудови (мінор) - гра типових гармонічних зворотів та гармонізація мелодій. Спів вертикалі чотириголосних творів. Аналіз гармонії запропонованих творів. Транспонування мелодій. Творчі завдання.	6
59	Спів поліфонічного триголосся (Й.С. Бах. Інвенції). Гармонізація наданої мелодії у вільній фактурі варіантно: тризвуками, септакордами і нонакордами. Транспонування мелодій. Творчі завдання.	3
60	Гармонізація мелодій з використанням неаполітанського сектакорду. Транспонування мелодій. Творчі завдання. Створення і запис мелодії (на наданий текст) у стилі української народної ліричної пісні з розспівами.	4
61	Підготовка до контрольних заходів (письмового та усного опитування).	4
	Всього:	112

РОЗДІЛ III
ЗАВДАННЯ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ
Тижні 1-2

I. Сольфеджіо

1. Інтенаційні вправи:

- 1) співати гами мажорні (3 види), мінорні (3 види) з трьома знаками в ритмічних малюнках і двоголосно;
- 2) обернення головних септакордів (D_7 , II_7 , VII_7) в тісному розташуванні, прохідні і допоміжні звороти (матеріал II курсу).

2. Співати по нотах:

- 1) одноголосся (з транспонуванням на секунду);
- 2) двоголосся: Й.С. Бах. Інвенція C-dur (вивчити партії, співати фрагменти з фортепіано);
- 3) ансамблі, хори: Д. Перголезі. «Stabat mater», № 12, В. Моцарт. Дует з опери «Милосердя Тита», терцет з опери «Чарівна флейта».

3. Диктанти, що записані на практичному занятті, транспонувати у тональності, рекомендовані викладачем:

- 1) тембровий диктант — Й. Гайдн. Концерт для гобою F-dur, I ч., г. п.;
- 2) 1-2-3-голосні диктанти, відповідно до рівня групи.

II. Гармонія

Повторення матеріалу II курсу.

1. Повторити за допомогою таблиць, наданих у посібнику «Теорія музики (II курс)» Лютко Л. П., Горчакової І. О.:

- 1) прохідні та допоміжні звороти (приклади 8а, 8б);
- 2) розв'язання обернень D_7 (приклад 9);
- 3) розв'язання D_7 , D_2 стрибком (приклад 10);
- 4) стрибки в мелодії і засоби їх гармонізації (приклади 7а, 7б, 7в);
- 5) особливості гармонічного мажору (приклад 11);
- 6) типові звороти з VI_3^5 (приклад 12);
- 7) основні помилки в гармонізації мелодії.

2. На фортепіано: грати гармонічні звороти в прикладах №№ 7 — 12 із посібника «Теорія музики (II курс)» Лютко Л. П., Горчакової І. О.

III. Ритм

Нескладні дворядкові партитури з ритмічним *ostinato* в розмірах 2/4, 4/4 виконувати двома руками. Використати Тренувальний лист «Ритм» № 9 зі зб. «Теорія музики (III курс)» Лютко Л. П., Горчакової І. О. (далі — Лютко Л. П., Горчакової І. О.).

IV. Аналіз

Ансамблі, хори: Д. Перголезі. «Stabat mater», № 12 — проаналізувати тональний план і гармонію в творах, що співали на практичному занятті.

Тижні 3-4

I. Сольфеджіо

1. Інтенаційні вправи:
  - 1) співати гами мажорні (3 види), мінорні (3 види) з чотирма знаками в ритмічних малюнках і двоголосно;
  - 2) Π_7 з оберненнями в мажорі та в мінорі у тісному і широкому розташуваннях;
  - 3) хорали за темою (співати гармонічну вертикаль або один з голосів з одночасною грою всієї партитури) – за вибором викладача.
2. Співати по нотах:
  - 1) Одноголосся (з транспонуванням на секунду);
  - 2) двоголосся: Й.С. Бах. Інвенція C-dur (виконувати дуєтами та з фортепіано);
  - 3) ансамблі, хори: В. Моцарт. «О ви, очі кохані», «Якщо ми в розлуці», Х. Глюк. Опера «Орфей». Хор та ансамбль з I дії.
3. Диктанти, що записані на практичному занятті, транспонувати у тональності, які рекомендовані викладачем:
  - 1) тембровий диктант — К. Сен-Санс. Соната для гобоя;
  - 2) 1-2-3-голосні диктанти, відповідно до рівня групи.

II. Гармонія

Π_7 з оберненнями в гармонічному чотириголоссі

1. Проробити конспект за темою. Проаналізувати та запам'ятати типові варіанти гармонізації в прикладах №№ 2 - 6 зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О.
2. Письмово: гармонізувати мелодії зі збірки В. Скуратовського «Задачі з гармонії». I частина (далі — задачі) №№ 3 - 5 (а), 3 - 5 (б).
3. На фортепіано: грати кадансові звороти з Π_5^6 , Π_3^4 (приклад № 2 зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О.) і прохідні звороти за участю Π_5^6 , Π_3^4 , Π_7 (приклад № 3 зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О.).

III. Аналіз

Ансамблі: Х. Глюк. Опера «Орфей». Ансамбль із I дії — аналізувати форму і гармонію в творах, що співали на практичному занятті.

IV. Творчість

1. Дотворити відсутні фрагменти в наданому творі:

В. Моцарт. Дует з опери «Милосердя Тита» — в тактах 5—7 додати акомпанемент.

Сесто
(Сопрано I) *p*

Аннио
(Сопрано II) *p* Deh pren-di un dol-ce am-plexo, a-

mi-co mio fe-del, e o-gnor per me lo

stes-so ti ser-bi-a-mi-co il ciel,

2.Х. Глюк. Опера «Орфей». Хор з I дії — додати альт, тенор і бас у тактах 5—11.

Moderato

Тижні 5-6

I. Сольфеджіо

- Інтонаційні вправи:
  - співати гами мажорні (3 види), мінорні (3 види) з п'ятьма знаками в ритмічних малюнках і двоголосно. Використати Тренувальний лист «Ритм» № 9а зі зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О..
  - II₇ з оберненнями в типових зворотах;
  - хорали за темою (співати гармонічну вертикаль та партію кожного голосу з одночасним виконанням на фортепіано всієї партитури) – за вибором викладача.
- Співати по нотах:
  - Одноголосся (з транспонуванням на секунду);
  - двоголосся: Й.С. Бах. Інвенція d-moll (вивчити партії, співати фрагменти з фортепіано);
  - романси та пісні у супроводі (за вибором викладача) .
- Диктанти, що записані на практичному занятті, транспонувати в тональності, які рекомендовані викладачем:
  - вокальні диктанти — укр. нар. пісня «Ой Джигуне, Джигуне», І. Вілінська. Вокаліз;
  - тембровий диктант — Г. Берліоз. «Римський карнавал» (англійський ріжок).

II. Гармонія

II₇ і його обернення (продовження).

- Проробити конспект за темою. Проаналізувати та запам'ятати типові варіанти гармонізації (і помилки) в прикладах №№ 7 - 10 зі зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О.
- Письмово: гармонізувати декілька задач. Наприклад, №№ 3 - 10 (в) зі зб. В. Скуратовського.
- На фортепіано: грати типові звороти з переведенням обернень II₇ в обернення D₇ (приклади №№ 5, 6 зі зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О.).

III. Інструменти

Англійський ріжок.

- Прочитати інформацію про історію створення і розвитку, технічні і виразові можливості.

IV. Творчість

До мелодій, що записані на практичних заняттях, як диктанти, додати акомпанемент (фрагментарно) у наданій фактурі:

Укр. нар. пісня «Ой Джигуне, Джигуне»

The first system of the musical score is in 2/4 time with a key signature of one flat (B-flat). It consists of a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line begins with a quarter rest, followed by a series of eighth and quarter notes. The piano accompaniment features a simple harmonic accompaniment with a bass line of eighth notes and a treble line of quarter notes.

I. Вілінська. Вокаліз

The second system of the musical score is in 2/4 time with a key signature of three sharps (F#, C#, G#). It consists of a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line begins with a quarter rest, followed by a series of quarter notes. The piano accompaniment features a simple harmonic accompaniment with a bass line of quarter notes and a treble line of quarter notes.

The third system of the musical score is in 2/4 time with a key signature of three sharps (F#, C#, G#). It consists of a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line begins with a quarter rest, followed by a series of quarter notes. The piano accompaniment features a simple harmonic accompaniment with a bass line of quarter notes and a treble line of quarter notes.

The fourth system of the musical score is in 2/4 time with a key signature of three sharps (F#, C#, G#). It consists of a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line begins with a quarter rest, followed by a series of quarter notes. The piano accompaniment features a simple harmonic accompaniment with a bass line of quarter notes and a treble line of quarter notes.

The fifth system of the musical score is in 2/4 time with a key signature of three sharps (F#, C#, G#). It consists of a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line begins with a quarter rest, followed by a series of quarter notes. The piano accompaniment features a simple harmonic accompaniment with a bass line of quarter notes and a treble line of quarter notes.

Тижні 7-8

I. Сольфеджіо

- Інтенаційні вправи:
  - співати VII₇ з оберненнями в широкому розташуванні, з розв'язанням у стійкі звуки та через переведення в обернення D₇;
  - хорали за темою.
- Співати по нотах:
  - одноголосся (з транспонуванням на секунду);
  - двоголосся: Й.С. Бах. Інвенція d-moll (виконувати дуетами та з фортепіано);
  - романси у супроводі (за вибором викладача).
- Диктанти, що записані на практичних заняттях, транспонувати:
  - вокальний диктант — укр. нар. пісня «В кінці греблі шумлять верби»;
  - тембровий диктант — А. Дворжак. Симфонія № 9, II ч., Largo (corni inglese).

II. Гармонія

VII₇ і його обернення в гармонічному чотириголоссі.

- Проробити конспект за темою. Проаналізувати та запам'ятати типові варіанти гармонізації (приклади №№ 11 - 14 зі зб. Лютсько Л. П., Горчакової І. О.).
- Письмово: гармонізувати задачі №№ 3 - 5 (а), 3 - 5 (б) зі зб. В. Скуратовського.
- На фортепіано: грати гармонічні звороти з переведенням обернень VII₇ в обернення D₇ (приклад № 13 зі зб. Лютсько Л. П., Горчакової І. О.) і прохідні звороти (приклад № 14 зі зб. Лютсько Л. П., Горчакової І. О.).

III. Творчість

- Додати одноголосний супровід у партії лівої руки. Порівняти з авторською версією.

Ю. Щуровський. Український танець

The image shows two systems of musical notation for a piano accompaniment. The first system consists of two staves (treble and bass clef) with a key signature of one sharp (F#) and a 2/4 time signature. The melody in the right hand is written with eighth and quarter notes, and the left hand provides a rhythmic accompaniment with eighth notes. The second system also consists of two staves, starting with a measure rest (marked '9') in the right hand, followed by the continuation of the melody and accompaniment.

2. Визначити гармонію, додати акомпанемент та співати з власним супроводом.

Укр. нар. пісня «В кінці греблі шумлять верби»

The image shows two staves of musical notation for a Ukrainian folk song. The first staff is in 3/4 time, with a key signature of one sharp (F#). The melody consists of eighth and quarter notes. The lyrics are: "В кін - ці гре-блі шум - лять вер-би, що я на - са - ди - ла." The second staff starts with a measure rest labeled '5', indicating the fifth measure of the first staff. The melody continues with eighth and quarter notes. The lyrics are: "Не - ма то - го ко - за - чень-ка що я по - лю - би - ла".

В кін - ці гре-блі шум - лять вер-би, що я на - са - ди - ла.

Не - ма то - го ко - за - чень-ка що я по - лю - би - ла

Тиждні 9-10

I. Сольфеджіо

1. Інтенаційні вправи:
  - 1) VII₇ з оберненнями — співати типові звороти у тональностях до 4-х знаків включно;
  - 2) хорали за темою.
2. Співати по нотах:
  - 1) Одноголосся з акомпанементом (за вибором викладача);
  - 2) двоголосся: Й.С. Бах. Інвенція F-dur (вивчити партії і співати фрагменти з фортепіано).
3. Диктанти, що записані на практичних заняттях, транспонувати:
  - 1) тембровий диктант — Г. Малер. Симфонія №5, ч. I, Marcia funebre;
  - 2) 1-2-3-голосні диктанти, відповідно до рівня групи.

II. Гармонія

VII₇ з оберненнями (продовження).

1. Продовжити роботу з конспектом. Засвоїти комбіновані варіанти прохідних зворотів (приклад № 15), переміщень (приклад № 16), плагальних доповнень (приклад № 17 — такти 3, 4; приклад № 18). Приклади зі зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О.
2. Письмово: гармонізувати задачі №№ 3 - 10 (в) зі зб. В. Скуратовського – за вибором викладача.
3. На фортепіано: грати розв'язання обернень VII₇ безпосередньо в стійкі звуки і плагальні доповнення (приклади №№ 11, 12, 17 зі зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О.).

III. Ритм

Нескладні дворядкові ритмічні партитури з ритмічним *ostinato* в розмірі 3/4 озвучувати двома руками на ударних інструментах або на фортепіано. Використати Тренувальний лист «Ритм» № 10 зі зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О.

IV. Інструменти

Труба.

1. Прочитати інформацію про історію створення і розвитку, технічні і виразові можливості.

V. Творчість

Дотворити за наданим початком (надається перше речення) менует у формі періоду в стилі Й. Гайдна і В. Моцарта.

Зразок:

The example shows a musical score in G major (one sharp) and 3/4 time. It consists of two systems of piano accompaniment. The first system has four measures, and the second system has four measures. The right hand features a melodic line with eighth and quarter notes, while the left hand provides a simple bass line with quarter notes.

1. Менует G-dur — третю фразу періоду розпочати в паралельному мінорі і завершити у вихідній тональності:

This score illustrates a modulation exercise for the Minuet in G major. It is in 3/4 time. The first measure is in G major. The second measure begins the modulation to G minor, indicated by a natural sign over the G note in the right hand. The piece concludes in G major in the final measure.

2. Менует F-dur — початковий мотив використати для висхідної секвенції на секунду в 4 - 5 тактах:

This score shows an exercise for the Minuet in F major. It is in 3/4 time. The exercise starts with a melodic motif in the right hand and a bass line in the left hand. The motif is then used as the basis for an ascending sequence of seconds (chromatic scale) over the next four to five measures.

I. Сольфеджіо

- Інтонаційні вправи:
  - співати D_9 тісно і широко, D_7 із секстою;
  - хорали за темою.
- Співати по нотах:
  - Одноголосся (з транспонуванням на секунду);
  - двоголосся: Й.С. Бах. Інвенція F-dur (співати дуетами і з фортепіано).
- Диктанти, що записані на практичному занятті, транспонувати:
  - темброві диктанти — Й. Гайдн. Концерт для труби з оркестром, II ч., Andante cantabile (записати solo trombe);
  - 1-2-3-голосні диктанти, відповідно до рівня групи.

II. Гармонія

Домінантнонакорд (D_9) і домінанта з секстою (D_7^6 , D_5^6 , D_2^6).

- Проробити конспект. Проаналізувати та запам'ятати типові варіанти гармонізації (приклади №№ 19 - 26 зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О.).
- Письмово: гармонізувати задачі 3 - 5 (б), 3 - 5 (в) зі зб. В. Скуратовського.
- На фортепіано: грати типові звороти з D_9 (приклад № 19), D_7^6 , D_5^6 , D_2^6 (приклад № 24). Приклади зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О..

III. Творчість

Дотворити за наданим початком (надається перше речення) менует у формі періоду в стилі Й. Гайдна і В. Моцарта.

- Менует G-dur — третю фразу періоду розпочати в a-moll як висхідну (на секунду) секвенцію до першої фрази і завершити в новій тональності:

- Менует Es-dur — друге речення створити на свій розсуд і перекласти для тріо (V-no I, V-no II, Cello):

I. Сольфеджіо

1. Інтонаційні вправи:
  - 1) співати D₉ тісно і широко, D₇ із секстою з розв'язанням у Т та в VI ступінь;
  - б) хорали за темою.
2. Співати по нотах:
  - 1) одноголосся (з транспонуванням на секунду);
  - 2) двоголосся (Й. С. Бах. Інвенції тощо) – за вибором викладача;
  - 3) хори і романси українських композиторів: Я. Степовий. «Заповіт» (хор), Б. Підгорецький. «Минають дні» (романс).
3. Диктанти, що записані на практичних заняттях, транспонувати:
  - 1) темброві диктанти — В. Моцарт. Концерт для валторни з оркестром, I ч., (записати solo corno);
  - 2) 1-2-3-голосні диктанти, відповідно до рівня групи.

II. Гармонія

D₉ і D₇ із секстою (продовження вивчення теми)

1. Низхідні тетраборди в мажорі (огляд — ознайомлення з прикладом № 27 зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О.).
2. Продовжити роботу з конспектом. Повторити приклади №№ 19-26 зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О.
3. Письмово: гармонізувати задачі №№ 8 - 10 за темою «D₉, D₇ із секстою» та №№ 3 - 5 (б) за темою «Низхідні тетраборди в мажорі» зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О.
4. На фортепіано:
  - 1) грати заключні кадансові звороти в тісному і широкому розташуваннях;
  - 2) грати приклади №№ 20, 25 зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О.

III. Ритм

Працювати над більш ускладненими варіантами ритмів в тридольних партитурах. Використати Тренувальний лист «Ритм» № 10а зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О.

IV. Інструменти

Валторна.

Прочитати інформацію про історію створення і розвитку, технічні і виразові можливості.

V. Творчість

1. К. Стеценко. «Заповіт» — додати альти, тенори і баси в такти №№ 5 - 6 з урахуванням кульмінаційності фрагменту:

[Sostenuto]

Solo *p* Як ум-ру, то по-хо вай - те

Solo *p* Як ум- ру, — то по-хо вай_ те ме-не на — мо - ги - лі,

Solo *p*

5 Tutti *f* се-ред сте - пу ши-ро-ко - го, на Вкраї - ні ми-лій.

p *pp*

p *pp*

2. Я. Степовий. «Утоптала стежечку» — додати акомпанемент до мелодії романсу і порівняти з авторською версією:

[Allegretto ma non troppo]

mp *ten.*

У - топ - та - ла сте - жеч-ку че - рез яр, че - рез го - ру,

a tempo *p*

сер - день-ко, на ба - зар. Про - да - ва - ла буб - ли - ки

ко - за - кам, втор-гу - ва - ла, сер - день-ко, п'я - та - ка.

Тижні 15-16

I. Сольфеджіо

1. Інтонаційні вправи:

- 1) співати варіанти гармонізації верхнього низхідного тетраходу в натуральному мінорі (фригійського звороту в сопрано і у баса);
- 3) хорали за темою.

2. Співати по нотах:

- 1) одноголосся (з транспонуванням на секунду);
- 2) двоголосся;
- 3) романси українських композиторів: К. Стеценко. «О, не дивуйсь», М. Лисенко. «Садок вишневий коло хати».

3. Диктанти, що записані на практичних заняттях, транспонувати:

- 1) темброві диктанти — В. А. Моцарт. Концерт для валторни з оркестром №3, ч. II, Романс (solo corno);
- 2) 1-2-3-голосні диктанти, відповідно до рівня групи;
- 3) визначити на слух гармонічні звороти, що містять D₉, D з секстою, низхідні та висхідні тетраходи (викладач заздалегідь повинен зробити запис слухової роботи).

II. Гармонія

Низхідні верхні тетраходи в натуральному мінорі (фригійські звороти).

1. Проробити конспект за темою. Проаналізувати та запам'ятати типові варіанти гармонізації (приклади №№ 28 - 30 зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О.).
2. Письмово: гармонізувати задачі 2 - 3 (а), 2 - 3 (б), 1 - 3 (в) зі зб. В. Скураговського.
3. На фортепіано: грати варіанти гармонізації фригійських тетраходів у мелодії (приклад № 28); в басу (приклад № 29). Приклади зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О.

III. Творчість

Дописати заключну каденцію в хорових партитурах:

1. Я. Степовий. «Ой діброво, темний гаю» (каденція у g-moll):

Moderato

Ой дібро-во — тем-ний га-ю! Те-бе о-дя-га-є

5

три - чи на рік... Ба - га - то - го со - бі багь-ка ма - єш.

9

Раз у-кри - є те - бе ряс - но зе - ле - ним по - кро - вом, —

13

аж сам со - бі ди - ву - єть - ся на сво - ю діб - ро - ву...

2. О. Нижанківський. «Христос родився» (т. 17 — 18, В-dur):

Moderato
mp

Не - бо і зем - ля, не - бо і зем - ля ни - ні тор - же ству - ють.

5

Ан - ге - лий лю - ди, ан - ге - лий лю ди, ве - се - ло праз - ну - ють.

9

mf Хри - стос ро - див - ся, Бог во - пло - тив - ся, ан - ге - ли спі - ва - ють,
mf Хри - стос ро - див - ся, Бог во - пло - тив - ся,
mf Хри - стос ро - див - ся.

12 ца - рі при-бу - ва ють, по - клін від-да ють, і пас-ти - рі гра-ють,
 ан - ге-ли спі - ва ють, ца - рі при-бу - ва ють, по - клін від-да - ють,
 Бог во-пло-тив-ся, ан - ге-ли спі - ва ють, ца - рі при-бу - ва - ють,
 Хри - стосро-див-ся, Бог во-пло-тив-ся, ан - ге-ли спі-ва-ють,

15 і пас ти - рі гра-ють,
 і пас ти - рі гра-ють,
 по - клін від-да-ють, і пас-ти-рі гра-ють, чу-до-чу-до по-ві - да - ють.
 ца-рі при - бу - ва - ють,

rit.

Тиждень 17

I. Сольфеджіо

1. Написати аудіодиктанти: 1-2-3-голосні, відповідно до рівня групи.
2. Інтенаційні вправи:
  - 1) співати в тональності: обернення D_7 , II_7 , VII_7 у тісному і широкому розташуваннях, D_9 , D_7 і D_2 із секстою, VII_3^4 із квартою;
  - 2) співати від звуку обернення $MMаж_7$, $MMін_7$, $MЗм_7$, $Зм_7$ у тісному і широкому розташуваннях з їх можливими розв'язаннями.
3. Читати з листа нескладні одноголосні твори К. Стеценка, Я. Степового, М. Лисенка у супроводі.

II. Гармонія

1. Гармонізувати мелодії за участю всіх вивчених акордів і зворотів із ними — задачі №№ 4 - 10 (в) (тема «Натуральний мінор у фригійських зворотах») зі зб. В. Скуратовського.
2. На фортепіано:
  - 1) грати варіанти фригійських зворотів у мелодії і в басу;
  - 2) розв'язання D_9 , D_7^6 , D_2^6 ;
  - 3) прохідні звороти з оберненнями II_7 і VII_7 .

III. Аналіз

Аналізувати гармонію у творі малої форми (романс, ансамбль, хор) за рекомендацією викладача.

IV. Творчість

За наданим початковим мотивом створювати 8-тактову побудову в стилі менуетів віденських класиків.

Тижні 18-19

I. Сольфеджіо

1. Інтенаційні вправи:

а) співати висхідні та низхідні діатонічні секвенції на акордові мотиви: $t s_4^6$ (в мінорі по секундах донизу); $T D_6$ (у мажорі по терціях донизу); $II_7 D_3^4$; $T T_2 VI_7 II_3^4$; $t t_7 s_3^4$ (в довільному порядку);

б) хорали за темою.

в) діатонічні інтервали перетворювати на хроматичні і розв'язувати в можливих тональностяхі:

в. 6 = зм. 7

м. 6 = зб. 5

ч. 5 = зм. 6

ч. 5 = дв. зб. 4

ч. 4 = дв. зм. 5

в. 2 = зм. 3

ч. 4 = зб. 3

м. 7 = зб. 6

м. 3 = зб. 2

в. 3 = зм. 4

2. Співати по нотах:

1) одноголосся (з транспонуванням на секунду);

2) двоголосся: Й.С. Бах. Інвенція В-dur (вивчити партії, співати фрагменти з фортепіано);

3) одноголосні твори із власним супроводом: Ф. Шуберт. «До музики», «Серенада», Р. Шуман. «Совеня», Ф. Мендельсон. «На крилах пісні».

3. Диктанти, що записані на практичних заняттях, транспонувати:

1) тембровий диктант — В. А. Моцарт. Концерт для кларнета з оркестром, ч. II (solo clarinetto);

2) 1-2-3-голосні диктанти, відповідно до рівня групи;

3) визначити на слух гармонічні звороти, що містять D_9 , D з секстою, низхідні та висхідні тетракорди (викладач заздалегідь повинен зробити запис слухової роботи).

II. Гармонія

Секвенція діатонічна і модулююча. Побічні септакорди.

1. Проробити конспект за темою. Особливу увагу приділити прикладам №№ 31 - 35 зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О.

2. Письмово: гармонізувати задачі 3 - 5 (б), 2 - 3 (в) зі зб. В. Скуратовського.

3. На фортепіано:

1) грати діатонічні секвенції (приклад № 36);

2) грати модулюючі секвенції (приклад № 37). Приклади зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О.

III. Інструменти

Кларнет.

Прочитати інформацію про історію створення і розвитку, технічні і виразові можливості.

IV. Творчість

До наданих мелодій додати акомпанемент, порівняти з авторською версією, співати у супроводі:

VI. Творчість До наданих мелодій додати акомпанемент, порівняти з авторською версією, співати у супроводі:

1. Ф. Шуберт. «Дика троянда».

Musical score for 'Die Rose, die Rose' by Franz Schubert. The score is written in treble clef, 2/4 time signature, and D major. It consists of three staves of music. The first staff begins with a *pp* dynamic marking. The second staff includes a *cresc.* marking. The third staff includes *pp rit.* and *a tempo* markings.

2. Р. Шуман. «Вечірня зірка».

Musical score for 'Abendstern' by Robert Schumann. The score is written in treble clef, 2/4 time signature, and D major. It consists of two staves of music. The first staff begins with a *P* dynamic marking.

Тижні 20-21

I. Сольфеджіо

1. Інтенаційні вправи:

1) співати акорди DD на IV⁺ і VI в мажорі з розв'язанням в К (DD₅⁶, мDDVII₇, змDDVII₇, DD₃⁴, мDDVII₅⁶, змDDVII₅⁶);

б) хорали за темою.

2. Співати по нотах:

1) одноголосся (з транспонуванням на секунду);

2) двоголосся: Й.С. Бах. Інвенція В-dur (співати дуетами і з фортепіано).

3. Диктанти, що записані на практичних заняттях, транспонувати:

1) тембровий диктант — Ф. Крамарж. Концерт для кларнета з оркестром, ч. I (записати solo clarinetto);

2) 1-2-3-голосні диктанти, відповідно до рівня групи.

II. Гармонія

Подвійна домінанта (альтерована S) в каденції. Мажор.

1. Прочитати конспект за темою. Особливу увагу приділити нотним прикладам №№ 38а, 39а, 39б зі зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О.

2. Письмово: гармонізувати задачі №№ 3, 5 (а) і 3 - 4 (б) зі зб. В. Скуратовського.

3. На фортепіано: грати кадансові звороти в мажорі за участю акордів DD на IV⁺ ступені (приклад № 40а зі зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О.).

III. Творчість

Проаналізувати зразок варіювання фактур. Наданий гармонічний зворот викласти відповідно.

Дано:

Зразок варіювання фактури:

Three systems of piano accompaniment notation, each consisting of a grand staff (treble and bass clefs). The first system shows a sequence of chords and eighth notes in the bass. The second system features a melodic line in the treble and chords in the bass. The third system continues with a melodic line in the treble and chords in the bass.

Завдання:

A short musical exercise in 3/4 time, consisting of two measures. The first measure contains a chord in the treble and a bass note in the bass. The second measure contains a chord in the treble and a bass note in the bass.

Тижні 22-23

I. Сольфеджіо

1. Інтонційні вправи:

- 1) співати акорди альтерованої DD на IV⁺ і VI в мажорі з розв'язанням у K₄⁶;
- 2) хорали за темою.

2. Співати по нотах:

- 1) Одноголосся (з транспонуванням на секунду);
- 2) двоголосся: Й.С. Бах. Інвенція e-moll (вивчити партії і співати фрагменти з фортепіано).

3. Диктанти, що записані на практичних заняттях, транспонувати:

- 1) тембровий диктант — Ф. Шуберт. Симфонія №8, ч. II, тема 2 (solo clarinetto);
- 2) 1-2-3-голосні диктанти, відповідно до рівня групи.

II. Гармонія

Подвійна домінанта в каденції. Мажор (продовження).

1. Порівнювати приклади №№ 40а, 40б зі зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О..
2. Письмово: гармонізувати задачі №№ 6, 8, 9 (в) зі зб. В. Скуратовського.
3. На фортепіано: грати каденційні звороти в мажорі за участю альтерованої DD на VI, VI⁻ ступенях (приклад 40б зі зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О.).

III. Творчість

За логікою гармонічного розвитку додати другий голос у дуеті, використати рухи паралельними терціями, секстами, «золотий хід валторн». Б. Фільц. «На зеленому горбочку».

The image shows a musical score for the song 'На зеленому горбочку' (On the little green hill). It consists of four systems of music, each with a vocal line and a piano accompaniment line. The key signature is three sharps (F#, C#, G#) and the time signature is 6/8. The lyrics are written below the notes.

На зе - ле - но - му гор - боч - ку, у виш -

не - во - му са - доч - ку при - ту - ли - ла - ся ха -

тин - ка, мов ма - лень - ка - я ди - тин - ка сти - ха

вій - шла ви - гля - да - ти, чи не вій - де ї - ї ма - ти

Тижні 24-25

I. Сольфеджіо

1. Інтенаційні вправи:
  - а) співати акорди DD на IV⁺ і VI⁺ в мінорі з розв'язанням у K₄⁶ (DD₅⁶, змDDVII₇, DD₃⁴, змDDVII₅⁶);
  - б) хорали за темою.
2. Співати по нотах:
  - 1) Одноголосся (з транспонуванням на секунду);
  - 2) двоголосся: Й.С. Бах. Інвенція e-moll (співати дуетами і з фортепіано).
3. Диктанти, що записані на практичних заняттях, транспонувати:
  - 1) тембровий диктант — Г. Берліоз. «Гарольд в Італії» (solo viole);
  - 2) 1-2-3-голосні диктанти, відповідно до рівня групи;
  - 3) визначити на слух гармонічні звороти, що містять D₉, D з секстою, акорди DD, низхідні та висхідні тетракорди (викладач заздалегідь повинен зробити запис слухової роботи).

II. Гармонія

Подвійна домінанта (альтерована S) в каденції. Мінор.

1. Аналізувати приклади №№ 41а, 41б зі зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О.
2. Письмово: гармонізувати задачі №№ 4 (а), 3, 5 (б) зі зб. В. Скуратовського.
3. На фортепіано: грати каденційні звороти з DD в мінорі на IV⁺ (приклади №№ 42а зі зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О.).

III. Інструменти

Арфа

Прочитати інформацію про історію створення і розвитку, технічні і виразові можливості.

IV. Творчість

1. Дописати другий голос у дуеті — В. Вовк. «На далекому небосхилі».

Романс "На далекому небосхилі"
Муз. В. Вовк
слова. Л. Забашта

На да - ле - ко - му десь не - бо - схи - лі про - си -

на - єть - ся пі - ня мо - я. Бє у бе - регні - про - вий, у

хви - лі пе - ре - ли - ва - ми со - ло - в'я

2. Надану чотириголосну акордову послідовність ускладнити неакордовими звуками.

Дано:

Зразок виконання:

First system of the 'Зразок виконання' section. The music is in 3/4 time with a key signature of two sharps (F# and C#). The right hand features a melodic line with eighth and quarter notes, while the left hand provides a harmonic accompaniment with chords and eighth notes. A triplet of eighth notes is marked with a '3' in the fourth measure.

Second system of the 'Зразок виконання' section. The right hand continues the melodic line with eighth and quarter notes. The left hand accompaniment consists of chords and eighth notes. A triplet of eighth notes is marked with a '3' in the fourth measure.

Завдання:

First system of the 'Завдання' section. The music is in 3/4 time with a key signature of one flat (Bb). The right hand plays a sequence of chords, and the left hand provides a harmonic accompaniment with chords and eighth notes.

Second system of the 'Завдання' section. The right hand continues the sequence of chords, and the left hand accompaniment consists of chords and eighth notes.

Тижні 26-27

I. Сольфеджіо

- Інтонційні вправи:
  - співати акорди з альтерованою DD на IV⁺ і VI в мінорі з розв'язанням у K₄⁶ (DD₅⁶⁻⁵, змDDVII₇⁻³, DD₃⁴⁻⁵, змDDVII₅⁶⁻³);
  - хорали за темою.
- Співати по нотах:
  - одноголосся (з транспонуванням на секунду і терцію);
  - двоголосся: Й.С. Бах. Інвенція f-moll (вивчити партії і співати з фортепіано).
- Диктанти, що записані на практичних заняттях, транспонувати:
  - тембровий диктант — Г. Малер. Симфонія № 1, III ч., solo basso;
  - 1-2-3-голосні диктанти, відповідно до рівня групи.

II. Гармонія

Подвійна домінанта в каденції. Мінор і мажор (закріплення теми).

- Будувати всі можливі акорди DD, що використовуються в каденціях у мінорі і в мажорі (тональності рекомендує викладач).
- Письмово: гармонізувати задачі 5, 7, 10 (в) зі зб. В. Скуратовського.
- На фортепіано: грати в мажорі і в мінорі каденційні звороти (приклади №№ 40а, 40б, 42а, 42б зі зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О.).

III. Інструменти

Контрабас.

- Прочитати інформацію про історію створення і розвитку, технічні і виразові можливості.

IV. Творчість

Надану інтервальну цифровку перетворити на ритмічно оформлену двоголосну фразу.

Зразок № 1

Дано:

м. 3	в. 2	м. 3	м. 6	зм. 5	ч. 4	в. 2	м. 3
I	I	VII ⁺	VII ⁺	VII ⁺	I	I	I

Виконати в g-moll в розмірі 6/8.

Приклад виконання:

Зразок № 2

Дано:

зм. 7 м. 6 зм. 5 м. 3 ч. 4 зб. 2 в. 3 зб. 4 в. 6
 VII⁺ VII⁺ VII⁺ I V VI V IV III

Виконати в f-moll в розмірі 4/4.

Приклад виконання:

Завдання № 1:

м. 6 в. 2 м. 6 зм. 5 м. 3 зм. 4 м. 3
 I I VII⁺ VII⁺ I VII⁺ I

Виконати в d-moll в розмірі 6/8.

Завдання № 2:

в. 6 в. 6 м. 6 зб. 4 в. 3 зб. 2 ч. 4 ч. 8
 V IV III IV V VI⁻ V I

Виконати в A-dur в розмірі 2/4.

Завдання № 3:

м. 6 ч. 1 в. 2 м. 3 зм. 5 зм. 4 м. 3 ч. 1
 I I I I VII⁺ VII⁺ VII⁺ I

Виконати в h-moll в розмірі 4/4.

Тижні 28-29

I. Сольфеджіо

1. Інтонційні вправи:

- 1) співати акорди з альтерованою DD в середині побудови в мажорі;
б) хорали за темою.

Співати по нотах:

- 1) одноголосся (з транспонуванням на секунду і терцію);
2) двоголосся: Й.С. Бах. Інвенція f-moll (співати дуетами і з фортепіано).

2. Диктанти, що записані на практичних заняттях, транспонувати:

- 1) тембровий диктант — А. Шнітке. Симфонія № 7, II ч., (кінцевий фрагмент — solo basso);
2) 1-2-3-голосні диктанти, відповідно до рівня групи.

II. Гармонія

Подвійна домінанта в середині побудови. Мажор.

1. Працювати з конспектом, аналізувати приклади №№ 43, 44 зі зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О.
2. Письмово: гармонізувати задачі №№ 5 (а), 1, 3 (б) зі зб. В. Скуратовського.
3. На фортепіано: вивчити напам'ять такти 1 - 9 (приклад № 43 зі зб. Л. Лютько).

III. Творчість

Надану інтервальну цифровку перетворити на ритмічно оформлену двоголосну фразу.

Зразок

Дано:

м. 6 м. 2 м. 3 в. 6 в. 2 в. 3 в. 6 м. 3 ч. 4 зм. 5 м. 7 ч. 4 в. 3
III III II II II I I VII VII VII V I I

Виконати в Es-dur в самостійно обраному розмірі.

Приклад виконання:

Завдання № 1:

м. 6 м. 6 в. 3 в. 3 зм. 5 зм. 4 м. 3 м. 3
III III IV IV I III IV III

Виконати в В-dur в самостійно обраному розмірі.

Завдання № 2:

м. 2 м. 3 зм. 4 м. 3 в. 7 в. 6 зб. 5 в. 6 ч. 4 зм. 5 м. 3

II I VII⁺ I III III III III II VII⁺ I

Виконати в с-moll в самостійно обраному розмірі.

Завдання № 3:

м. 6 в. 6 в. 6 м. 6 зб. 2 в. 3 зб. 4 м. 6

III IV V VI VI⁻ V IV III

Виконати в E-dur в самостійно обраному розмірі.

I. Сольфеджіо

1. Інтонаційні вправи:

- 1) продовжити роботу над найбільш типовими зворотами з акордами альтерованої DD у середині побудови в мажорі;
- б) хорали за темою.

Співати по нотах:

- 1) одноголосся (з транспонуванням на секунду і терцію);
  - 2) двоголосся: Й.С. Бах. Інвенція h-moll (вивчити партії і співати фрагменти з фортепіано).
2. Диктанти, що записані на практичному занятті, транспонувати:
- а) тембровий диктант — Л. Бетховен. Квартет № 4, I ч., побічна партія;
  - б) 1-2-3-голосні диктанти, відповідно до рівня групи;
  - в) визначити на слух гармонічні звороти, що містять D₉, D з секстою, акорди DD, низхідні та висхідні тетракорди (викладач заздалегідь повинен зробити запис слухової роботи).

II. Гармонія

Подвійна домінанта в середині побудови. Мажор (продовження).

1. Продовжити роботу з найбільш типовими зворотами з DD в мажорі (приклади №№ 43, 44 зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О.).
2. Письмово: гармонізувати задачі №№ 6, 8, 10 (в) зі зб. В. Скуратовського.
3. Гра на фортепіано: вивчити напам'ять такти №№ 1 - 9 (приклад № 44 зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О.).

III. Ритм

Створити варіанти ритмічного супроводу (ostinato) на ударному інструменті до музичного фрагменту, що запропонований викладачем. Отримані варіанти записати.

IV. Творчість

Надані інтервальні послідовності перетворити на ритмічно оформлені акордові фрази.

Завдання № 1:

Тижні 32-33

I. Сольфеджіо

- Інтонаційні вправи:
  - співати звороти з альтерованою DD в середині побудови в мінорі;
  - хорали за темою.
- Співати по нотах:
  - одноголосся (з транспонуванням на секунду і терцію);
  - двоголосся: Й.С. Бах. Інвенція h-moll (співати дуетами і з фортепіано).
- Диктанти, що записані на практичному занятті, транспонувати:
  - тембровий диктант — Л. Бетховен. Квартет № 4, I ч., Allegro (фінал 8 т.);
  - 1-2-3-голосні, відповідно до рівня групи.

II. Гармонія

Подвійна домінанта в середині побудови. Мінор.

- Працювати з конспектом. Аналізувати приклади №№ 45, 46 зі зб. Л. Лютько.
- Письмово: гармонізувати задачі №№ 3 - 4 (а), 4, 5 (б) зі зб. В. Скуратовського.
- На фортепіано: вивчити напам'ять такти 1 -10 (приклад № 45 зі зб. Л. Лютько).

III. Аналіз

Аналізувати зразок зі збірки М. Лемішка «Гармонія. Діатоніка» на варіантну гармонізацію мелодії зі зміною алгоритму гармонії.

Варіант 1:

The image shows two systems of musical notation. The first system consists of a vocal line in treble clef and piano accompaniment in grand staff (treble and bass clefs). The tempo is marked 'Allegretto' and the dynamics are 'p dolce'. The second system also consists of a vocal line and piano accompaniment in grand staff. The tempo is marked 'Allegretto'. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is common time (C).

Варіант 2:

Andante sostenuto

mf

Andante sostenuto

mf

Варіант 3:

Moderato

mf

Moderato

mp

Варіант 4:

Lento

f *p* *f*

Lento

f *p* *f*

A musical score for piano in G major, 4/4 time. The right hand plays a melody of eighth and quarter notes, while the left hand provides a harmonic accompaniment with chords and a moving bass line.

IV. Творчість

Надану мелодію гармонізувати в більш вільній за «шкільне» чотириголосся фактурі з варіантами зміни алгоритму гармонії (див. зразок вище).

A musical score for piano in B-flat major, 2/4 time. The right hand plays a melody of eighth and quarter notes, while the left hand provides a harmonic accompaniment with chords and a moving bass line.

Тижні 34-35

I. Сольфеджіо

- Інтонаційні вправи:
  - співати звороти з альтерованою DD в середині побудови в мінорі;
  - хорали за темою.
- Співати по нотах:
  - одноголосся (з транспонуванням на секунду і терцію);
  - поліфонічне триголосся: Й.С. Бах. Інвенція c-moll (вивчити партії).
- Диктанти, що записані на практичних заняттях, транспонувати:
  - тембровий диктант — Л. Бетховен. Квартет ор. 18, №1, ч. I;
  - 1-2-3-голосні диктанти, відповідно до рівня групи.

II. Гармонія

Подвійна домінанта в середині побудови. Мінор (продовження).

- Продовжити роботу із конспектом — з найбільш типовими зворотами з DD в мінорі (приклади №№ 45, 46 зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О.).
- Письмово: гармонізувати задачі №№ 5, 7, 9 (в) зі зб. В. Скуратовського.
- На фортепіано: грати секвенції з типовими зворотами з DD — використати приклади №№ 43 - 46 зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О.

III. Аналіз

Аналізувати приклади зі збірки М. Лемішка «Гармонія. Діатоніка», де показані варіанти гармонізації мелодії у вільній фактурі тризвуками, потім септакордами і нонакордами.

Варіант 1:

Andantino
mf

Ми го-люб - ку у - ло-ви - ли, всі дов-ко - ла об-сту-пи - ли.

Andantino
mp

Ти, го-люб - ко, чо-го ту-жиш, ви-би-рай си ко-го лю-бши.

The image shows two systems of musical notation. Each system consists of a vocal line (treble clef) and a piano accompaniment (grand staff). The tempo is marked 'Andantino' and the first system has a dynamic marking of 'mf'. The lyrics are in Ukrainian. The piano accompaniment features a sequence of chords in the right hand and a simple bass line in the left hand.

Варіант 2:

Andantino
mf

Ми го-луб - ку у - ло-ви - ли, всі дов-ко - ла об-сту-пи - ли.

Andantino

Ти, го-луб - ко, чо-го ту-жиш, ви-би-рай си ко-го лю-биш.

Варіант 3:

Andantino
mf

Ми го-луб - ку у - ло-ви - ли, всі дов-ко - ла об-сту-пи - ли.

Andantino

Ти, го-луб - ко, чо-го ту-жиш, ви-би-рай си ко-го лю-биш.

IV. Творчість

Надану мелодію гармонізувати у вільній фактурі варіантно: спочатку тризвуками, потім септакордами і нонакордами.

Тижні 36-37

I. Сольфеджіо

1. Інтонаційні вправи:
повторити вправи із заміною діатонічних інтервалів на хроматичні з розв'язанням у можливі тональності.
2. Співати по нотах:
  - 1) Одноголосся (з транспонуванням на секунду і терцію);
  - 2) поліфонічне триголосся: Й.С. Бах. Інвенція c-moll (співати фрагменти тріо).
3. Диктанти, що записані на практичних заняттях, транспонувати:
  - 1) тембровий диктант — Й. Гайдн. Концерт для труби з оркестром, ч. II. (solo trombe);
  - 2) 1-2-3-голосні диктанти, відповідно до рівня групи.

II. Гармонія

Неаполітанська гармонія.

1. Проробити конспект. Запам'ятати типові звороти з неаполітанською гармонією (приклад № 47 зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О.).
2. Письмово: гармонізувати задачі 4 - 6 зі зб. В. Скуратовського.
3. На фортепіано: грати найбільш типові звороти з Π_6^- (приклад № 47 зі зб. Л. Лютко).

III. Творчість

На наданий текст створити і записати мелодію в стилі української ліричної пісні з розспівами:

Повій, вітре, на Україну, де покинув я дівчину,

Де покинув карі очі. Повій, вітре, опівночі.

Тиждень 38

I. Сольфеджіо

1. Писати аудіодиктанти:
1-2-3-голосся, відповідно до рівня групи.
2. Співати акордові послідовності:
  - 1) із відхиленнями в найтіснішому розташуванні;
  - 2) за участю всіх вивчених типових гармонічних зворотів у широкому розташуванні;
  - 3) гама мажорні з 3 — 5 знаками, натуральні і гармонічні, гама мінорні з 3 — 5 знаками, натуральні, гармонічні, мелодичні з назвою знаків без ритмічних малюнків, у ритмі (без назви знаків);
  - 4) гама особливих діатонічних ладів;
  - 5) інтервали діатонічні з заміною на хроматичні (альтераційні) і з розв'язанням у можливі тональності;
  - 6) обернення ММаж₇, ММін₇, МЗм₇, Зм₇ від звуку з розв'язанням, D₉, D₇⁶, VII₃⁴ із квартою;
  - 7) акорди подвійної доміанти і типові звороти з ними.

II. Гармонія

1. Гармонізувати мелодію за участю усіх вивчених прохідних і допоміжних зворотів, зворотів пов'язаних із натуральним мінором, а також подвійною доміантою.
2. Виконувати на фортепіано секвенції:
  - 1) модулюючу в гармонічному чотириголоссі: К D₇⁶ T; К D₇⁶ VI; T D₉ T (VI); T D₂⁶ T₆, а також всі приклади за темою «DD» (№№ 43 — 46 зі зб. Л. Лютко);
  - 2) діатонічну в гармонічному чотириголоссі: T₆ II₇ D₃⁴ T; T T₂ S₆; T T₂ VI₇ II₃⁴, а також всі мотиви з прикладу № 36 зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О.

III. Інструменти

Повторити інформацію про інструменти симфонічного оркестру (група, діапазони, ключі, транспонування, місце в партитурі тощо).

РОЗДІЛ IV

МЕТОДИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗАВДАНЬ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота студентів перевіряється практичним методом та реалізується під час перевірки письмових та усних завдань, передбачених у процесі вивчення тем кожної теми.

Для оцінювання запланованих програмних результатів навчання використовуються усний та письмовий методи оцінювання. Під час оцінювання обов'язково враховується індивідуальна траєкторія кожного здобувача освіти.

Поточний контроль **самостійної роботи** включає до себе перевірку засвоєння матеріалу тем курсу згідно з тематичним планом шляхом виконання практичних завдань.

Методи усного контролю завдань до самостійної роботи протягом III курсу використовуються для оцінювання наступних форм роботи: спів вивчених музичних творів (одноголосних та багатоголосних), інтонаційні вправи, спів та гра вивчених гармонічних зворотів, секвенцій та послідовностей тощо. Під час виконання музичних творів обов'язково враховується наявність стильової відповідності.

Методи письмового контролю завдань до самостійної роботи протягом II курсу пов'язані з виконанням наступних практичних завдань: написання тембрових аудіодиктантів, одноголосних та багатоголосних аудіодиктантів; виконання творчих вправ — створення другого чи третього голосу до наданої мелодії, дописування мелодії, маленьких п'єс з жанровою фактурою, створення мелодії на задану гармонію, написання музичного твору у запропонованому стилі (початковий мотив або фраза надається); гармонізація мелодій; гармонічний аналіз; побудова окремих елементів (інтервалів, акордів із розв'язанням) тощо. Завдання до самостійної роботи здобувачів освіти створюються згідно з темами.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти визначаються Положенням про систему оцінювання якості навчальних досягнень здобувачів освіти в Дніпровській академії музики.

Критерії оцінювання знань і компетентностей з навчальної дисципліни:
Оцінка «Відмінно» («А» за шкалою ECTS):

у випадках, коли здобувач фахової передвищої освіти глибоко й впевнено засвоїв весь матеріал, демонструє високий рівень володіння теоретичними знаннями, правильно його відтворює. Може пов'язати теоретичні та практичні сторони дисципліни, показує знання матеріалу з питання, обґрунтовує наукові поняття, вільно володіє навичками виконання практичних завдань на інструменті, виявляє вміння самостійно узагальнювати матеріал, не допускає помилки в музичних диктантах будь-якої складності (в тому числі і

тембрових), слуховому аналізу, інтонаційних вправах; досконало виконує письмові та усні теоретичні завдання (побудова музичних елементів, групування тривалостей, гармонізація мелодій тощо); логічно, переконливо та креативно виконує творчі завдання.

Оцінка «Дуже добре» («В» за шкалою ECTS):

у випадках, коли здобувач фахової передвищої освіти знає програмний матеріал, не допускає суттєвих помилок у відповідях на теоретичні питання, може правильно використовувати теоретичні положення й володіє навичками при виконанні практичних завдань на інструменті та письмово; допускає не більше 10 % незначних помилок або неточностей у музичних диктантах, слуховому аналізу, інтонаційних вправах, теоретичних завданнях (побудова музичних елементів, групування тривалостей, гармонізація мелодій тощо); логічно та переконливо виконує творчі завдання.

Оцінка «Добре» («С» за шкалою ECTS):

у випадках, коли здобувач фахової передвищої освіти добре знає програмний матеріал, не допускає суттєвих помилок у відповідях на теоретичні питання, може правильно використовувати ключові теоретичні поняття й володіє навичками при виконанні практичних завдань на інструменті та письмово; допускає не більше 20 % незначних помилок або неточностей у музичних диктантах, слуховому аналізу, інтонаційних вправах, теоретичних завданнях (побудова музичних елементів, групування тривалостей, гармонізація мелодій тощо); логічно виконує творчі завдання.

Оцінка «Задовільно» («D» за шкалою ECTS):

у випадках, коли здобувач фахової передвищої освіти засвоїв лише основний матеріал, але погано орієнтується в окремих положеннях, припускається помилок або неточностей у формулюваннях, порушує логіку та послідовність у викладенні програмного матеріалу та має складнощі при виконанні практичних завдань на інструменті та письмово; допускає не більше 50% помилок або неточностей у музичних диктантах, слуховому аналізу, інтонаційних вправах, теоретичних завданнях (побудова музичних елементів, групування тривалостей, гармонізація мелодій тощо); формально виконує творчі завдання.

Оцінка «Достатньо» («E» за шкалою ECTS):

у випадках, коли здобувач фахової передвищої освіти не володіє знаннями щодо значної частини програмного матеріалу, припускається суттєвих помилок (не більше 60%) у письмових та усних формах роботи, з великими труднощами виконує практичну роботу, має складнощі при виконанні творчих завдань.

Оцінка «Незадовільно з можливістю повторного складання» («FX» за шкалою ECTS):

у випадках, коли здобувач фахової передвищої освіти не володіє знаннями щодо значної частини програмного матеріалу, припускається суттєвих помилок (60-70%) у письмових та усних формах роботи, з великими труднощами виконує практичну роботу (або не виконує), має складнощі з виконанням творчих завдань (або зовсім їх не виконує).

Оцінка «Недостатньо з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» («F» за шкалою ECTS):

у випадках, коли здобувач фахової передвищої освіти не володіє знаннями щодо значної частини програмного матеріалу, припускається суттєвих помилок (більше 70%) у письмових та усних формах роботи, неспроможний виконати практичну роботу (навіть завдання елементарного рівня), зовсім не виконує творчих завдань.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Козинська К. Б. Сольфеджіо. Одноголосся та двоголосся : навчальний посібник для спеціалізованих мистецьких навчальних закладів (шкіл естетичного виховання). К. : Мелосвіт, 2024. 84 с.
2. Лютько Л. П., Горчакова І. О. Теорія музики (II курс): навчально-методичний посібник. Дніпро : Ліра, 2025. 112 с.
3. Лютько Л. П., Горчакова І. О. Теорія музики (III курс): навчально-методичний посібник. Дніпро : Ліра, 2025. 108 с.
4. Павленко Т. П. Сольфеджіо на основі українських народних пісень. К. : «Музична Україна», 2022. 113 с.
5. Руда К., Томич Н., Шевчук С. «Цікаве сольфеджіо» : навчальна книга з навчальної дисципліни «Сольфеджіо». Івано-Франківськ : Голіней О. В., 2024. 100 с.
6. Скуратовський В. Задачі з гармонії : в 2-х ч. : навч. посіб. Частина 1. Дніпро : «Ліра», 2025. 220 с.
7. Фіськова Н. Я., Нечепуренко О. І. Аналіз музичних творів : навчальний посібник. Друге видання, виправлене та доповнене. Вінниця : ТОВ «Вінницька міська друкарня», 2022. 108 с.

Додаткова:

1. Антків Ю. Сольфеджіо. Одноголосся. На основі української народної пісні : навчальний посібник для студентів вищих музичних навчальних закладів, музичних училищ та учнів старших класів музичних шкіл. Львів : Видавець Тетюк. В., 2014. 124 с.
2. Афоніна О. С., Баранова В. О. Сольфеджіо : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця : Нова Книга, 2013. 224 с.
3. Афоніна О. С., Баранова В. О. Сольфеджіо на основі сучасної, джазової та естрадної музики : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця : Нова Книга, 2013. 148 с.
4. Бондаренко Т. О., Котляревський І. А., Пясковський І. Б., Самохвалов В. Я., Чижик І. О. Лекції з теорії гармонії. Житомир : Видавець О. О. Євенок, 2018. 356 с.
5. Буравчук А. Сольфеджіо : навчальний посібник для початкових спеціалізованих навчальних закладів (шкіл естетичного виховання). К. : Мелосвіт, 2015. 112 с.
6. Збірник диктантів для учнів 5-8 класів мистецьких шкіл/ Укл. Мацько М. С. Чернівці, 2020. 84 с.
7. Іванова О. В. Курс гармонії у схемах : Практичний посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв I-II рівня акредитації. Маріуполь : ПрАТ «Газета «Приазовський робочий», 2019. 32 с.
8. Іванова О. В. Посібник з інструментознавства. Маріуполь : ПрАТ «Газета «Приазовський робочий», 2015. 68 с.

9. Іванова О. В. Посібник «Практичні завдання з фортепіано у курсі гармонії з аудіоприкладами». Маріуполь : ПрАТ «Газета «Приазовський робочий», 2019. 32 с.
10. Козинська К. Б. Сольфеджіо на матеріалі класичної музики. : навчальний посібник для студентів музичних училищ, музично-педагогічних навчальних закладів, учнів старших класів спеціалізованих музичних шкіл (шкіл естетичного виховання). К. : Мелосвіт, 2017. 48 с.
11. Козацькі пісні Дніпропетровщини/ Упорядк. Дніпропетровська консерваторія ім. М. Глінки. Дніпропетровськ : «ЛізуновПрес», 2015. 60 с.
12. Лекції з теорії гармонії/ Бондаренко Т. О., Котляревський І. А., Пясковський І. Б., Самохвалов В. Я., Чижик І. О. : Навчальний посібник для вищих мистецьких навчальних закладів. Житомир : Видавець О. О. Євнюк, 2018. 356 с.
13. Лемішко М. Гармонія. Частина 2. Хроматика. Вінниця: Нова книга, 2007. 216 с.
14. Мазур І. Інтенаційні вправи для розвитку творчих здібностей. Одеса : «Астропринт», 2012. 100 с.
15. Пісенний вінок. Українські народні пісні/ Упорядк. А.Я. Михалько. К. : «Криниця», 2007. 400 с.
16. Побережна Г. І., Щериця Т. В. Українська народна пісня : Навчально-методичний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. К. : Вища шк., 2006. 151 с.
17. Скуратовський В. 200 диктантів із сольфеджіо (двоголосся та триголосся). Дніпропетровськ, 2005. 54 с.
18. Скуратовський В. І. Твори для дітей. Запоріжжя : ТОВ «Мега-Мікс», 2017. 72 с.
19. Скуратовський В. І. Твори для фортепіано («Альбом для дітей», «Сюїта пам'яті Равеля», дві п'єси). Дніпро : АРТ-ПРЕС, 2017. 64 с.
20. Фоменко Л. Сольфеджіо: Навчальний посібник. К., 2018. 84 с.
21. Шпаковська Л. Диктанти на інтонаційній основі української музики. Одноголосся. Двоголосся : Навчальний посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв I-II рівнів акредитації. К. : «Музична Україна», 2006. 68 с.

Інформаційні ресурси

1. www.libr.dp.ua
2. <https://say-hi.me/music/teoriya-muzyki-istoriya-razvitiya-muzykalnyx-zhanrov-muzykalnyj-stil.html>